

Niels van Driel

De dominee van Gaza

De dominee van Gaza is het levensverhaal van ds. Hanna Massad en zijn vrouw. In *Verbonden* gaat het de laatste tijd geregeld over het land van het volk Israël. In dit boek komt sterk het perspectief van een Palestijn naar voren. Tegelijk probeert Massad hier als christen bovenuit te stijgen.

Uitgeverij Gideon wil met dit boek zicht geven op christelijke Palestijnen. Zij worden vervolgd door hun volksgenoten als ze tot geloof in Christus komen. De uitgever wil – al 'hebben ze mogelijk andere opvattingen dan wij over de staat Israël' – christenen in Nederland verbinden met broeders en zusters in de Gazastrook. Hij wil hen hun pijn leren voelen en voor hen leren bidden.

Versmalde blik

Dat is een sympathiek streven. Het is wel zo dat deze 'mogelijk andere opvattingen' de lezer behoorlijk in de weg kunnen zitten. Bewoners van het Midden-Oosten hebben er een handje van alle problemen in hun werelddeel terug te voeren op het ontstaan en het opereren van de staat Israël. Massad ook. Er waren oorlogen in 1948 en 1967, maar hij wijdt geen woord aan andere partijen dan Israël. De 'verdrijving' van 700.000 Palestijnen is een exclusieve actie van het Israëliëse leger – alsof er daarnaast niet een oproep van Arabische landen was om te vertrekken. De vele humanitaire problemen in Gaza zijn gevolg van de 'omsingeling' door Israël – alsof er niet ook een grens met Egypte is, alsof niet ook Gaza zelf een aandeel heeft in deze perikelen.

Intussen blijkt uit het levensverhaal wel dat Israël niet de enige probleemmaker is: de Palestijnse Autoriteit, Hamas, de Grieks-Orthodoxe Kerk, de meerderheidsdruk van moslims op minderheden, het regime van Saddam Hussein in Irak, de Islamitische Staat en andere militante moslims komen voorbij. Frappant is de beschermende hand van Israël. Zodra dit

zich terugtrekt uit de Gazastrook, realiseert Massad zich dat er vervolging gaat komen voor zijn baptistengemeente. Dát is de oorzaak dat 'de dominee van Gaza' dat slechts tien jaar in Gaza zelf kan zijn. Daarna werkt hij noodgedwongen in Jordanië, inmiddels vanuit de Verenigde Staten.

Waardevol

De betekenis van Massads boek ligt niet in zijn visie op de problemen in het Midden Oosten. Hetzelfde geldt voor zijn visie op het volk Israël. Afgezien van het einde der tijden ziet hij alleen een bijzondere positie voor Joden die in Jezus zijn gaan geloven. Zelf houdt hij van het Israëliëse volk, 'omdat zij net als ieder mens geschapen zijn naar Gods beeld'.

Waardevol is dit boek om drie andere redenen. Allereerst maakt het duidelijk hoe diep de pijn bij Palestijnen zit over

hen aangedaan onrecht. Daarvan kun je zeggen dat de oorzaken genuanceerder zijn, de oplossingen niet alleen van de kant van Israël kunnen komen en dat het niet vruchtbaar is om hier collectief in te blijven hangen, het is hoe dan ook een realiteit om rekening mee te houden. Ten tweede maakt Massad duidelijk wat vervolging doet met christenen en kerken. Zij groeien in empathisch vermogen en worden zich meer van Gods nabijheid bewust. Toch: 'Vervolging maakt een zwakke kerk niet sterk en een zieke kerk niet gezond.'

Wapen van de liefde

Wat dit boek ten derde waardevol maakt, is dat het de kracht van vergeving laat zien. Massad is hier heel realistisch in: vergeving is voorwaarde, maar geen garantie voor verzoening. Vergeving zal ook het vertrouwen niet automatisch herstellen. Het zuivert wel het eigen innerlijk en heeft in het Midden Oosten tot gevolg dat velen 'onze ontzagwekkende Heer' leren kennen.

Massad noemt vergeving de enige hoop op blijvende vrede. Al het andere is al geprobeerd en mislukt: onderhandelingen, bezetting, sancties, terrorisme. De belijdenis van Christus alleen kan Israeli's en Palestijnen bij elkaar brengen. Wat bij mensen onmogelijk is, is het bij God niet.